

NYA NORRLAND, SOLLEFTEÅ
Tisdagen den 10 oktober 1967

Tror ännu på världsspråk men går som IDO-president

IDO PAROLENAS. Det finns bara en sådan skylt i Hoting och det är hemma hos doktor Hans Brismark. I hela sitt liv har han kämpat för att göra världsspråket IDO mer utnyttjat. Ännu på sin älders höst sitter han som president i den internationella unionen.

— Men jag kommer nog att sluta nu, säger han. Inte för att han resignerat för idén utan för att åren börjar ta ut sin rätt.

Han hoppades på Churchills hjälp att utbreda språket efter kriget. Churchill hade nämligen vid ett tillfälle uttalat att ett internationellt språk efter kriget var ett absolut villkor för att skapa ordnade och fredliga förhållande.

Något världsspråk har det inte blivit och knappast någon fredliga förhållanden. Men engelskan går segrande fram — nästan varje representant från de nya staterna i världen gör sig förstadda på det språket.

En världsspråksanhängare får alltid arbeta i motvind. Inga statliga myndigheter stöder anhängarna.

Skulle en undervisning i skolorna kunna utbreda Idospråket? Det tror inte dr Brismark. Experiment gjordes tidigare med esperanto i skolorna och det eleverna lärde sig glömde de snart bort.

Det är inte barnen utan de vuxna som har större förutsättningar för att kunna lära sig språket.

Ido är ett enligt anhängarna förbättras esperanto. De som samlas omkring IDO-idén har inte någon gemensam ideologi, har inget program om folkförbrödning utan ser mer rationellt än esperantisterna på språksituationen: Det behövs ett gemensamt språk när världen krymper när alla skall ta del av litteraturen om de tekniska landvinningarna.

NT-ÖD tisdagen 24 oktober 1967

Esperantokurs för nybörjare

startar tisdag 24 okt. kl. 19.00 (ledare dir. Leander Tell).
Lokal: Studiehjuset Hemgården, Saltängsgatan 7. Tel. 12 57 23

Det finns plats för ännu några deltagare.
"TURIST I KINA 1967." Norrköpingsfotografen Sven Samelius berättar med bilder onsdag 25 okt. kl. 19.30.
Lokal: Norrköpings Köpmän, Bråddgatan 14.
Esperantister och övriga intresserade inbjudas.

NORRKÖPINGS ESPERANTOKLUBB

Arbetet 11/10

Malmö Esperantoförening har i dag, onsdag, samkväm å studielokalen Kronborgsvägen 10 kl. 19.30. Ordföranden i föreningen ingemar Gunnar Schaevel håller föredrag med titeln: "Framför och bakom kullisserna i byggevärlden". Bilder illustrerar föredraget.

Arbetet 18/10

Arbetet 18-10-67 GH

Esperanto ett vettigt hjälpsspråk

I Arbetets insändraravdelning har den i esperanto använda beteckningen för olika språklyd diskuterats. I oth för sig är all diskussion rörande esperanto täckningsom uppdagringarna uppmärksamheten riktas mot en av vår tids verkligt betydelsefulla frågor, möjligheten att bryta språkgränserna mellan världens folk (och som biprodukt bli a få ett för alla begripligt konferensspråk).

Ljudbeteckningarna kan helt visst diskuteras. Självt är jag funderös om det nu användas sättet är det bästa, även om jag vet att många kunniga språkmän håller på det. Men i förhållande till den jag vågar säga enorma betydelsen av att vi får ett för alla folk gemensamt hjälpsspråk och med vetskap om att esperanto när är den enda vetliga lösningen, måste man säga sig att meningssubtilt om detaljer mera laggar hinder i vägen för dess utbredning än blir till hjälp. Vi bör ju inte kasta ut barnet med badvattnet. Först när esperanto blivit allmänt antaget är det tid att diskutera språkliga detaljer.

Låt mig än en gång upprepa: om alla världens skolor ägnade ett par timmar i veckan under ett par år åt undervisning i esperanto, skulle sedan alla världens folk kunna tala med varandra. Vore detta i och för sig och för samförståndet i världen någon betydelse? Frågan lördes vara retorisk.

E A

Arbetet 8-10-67

Arbetet 8-10-67 GH

Bokstavskrånget hindrar esperanto

Signaturen "Str" skriver i sitt genmäle till mig, till min insändare alltså, bl a: "Uttrycket tillåter inte att ytterligare utveckla tesen, att esperanto har en styrka i övertecknade bokstäver, som möjliggör ljudlighet över hela jorden utan speciella bokstavsombinationer (t ex svensksns sj, sk, sk, sj) eller i svåra uttalsregler. Skriv- och tryckmaskiner kan som sagt färdigställas på kort stund. Esperanto har visat, att det verkligen duger i alla sammanhang". Slut på citat.

"Str" har gett mig en hel del upplysningar alldeles onödigt, men det gäller det citerade avsnittet ställer sig såväl jag själv som säkert massor med folk fortfarande undrande och spörjande. Det var verkligen skada att "Str" inte hade uttrymme tillräckligt att utveckla tesen (eller rättare myten) ang esperantos styrka när det gäller de övertecknade bokstäverna. Det skulle verkligen vara till stor glädje för många om "Str" finge tid och plats tillräckligt att förse oss med övertygande förklaring i detta fall.

Jag vet massor med folk som står frågande inför det faktum att ingen förespråkare av esperanto hittills lyckats fullt övertygande kunna förklara en del mystiska fakta. Esperantisterna påstår att esperanto håller strikt på att ett ljud alltid anges av en bestäm bokstav. Men trots detta anges i esperanto bokstäverna "c" och övertecknat "g" dubbeltilljuden "ts" och "di". Där emot skriver man "ks" i stället för den gamla latinska bokstaven "x". Det separer är ju klokt eftersom en bokstav därmed lösgöres för en annan användning. Vad bokstäverna med dubbeltilljuden skall tjäna till är däremot svårare att räkna ut. Dessutom tecknar man på esperanto den engelska halv vokalen "w" onödigtvis med

Arbetet 2/110

Arbetet 3-10-67 GH

Malmö

Spansk Afton
Nästa års esperantovärldskongress ska äga rum i Madrid i Spanien. Med anledning härav anordnar Malmö Esperantoförening i dag lördag kl 19.30 i studielokalen Kronborgsvägen 10 en Spansk afton. De visas färgbilder från den soliga halvan samt ged information om kongressen och gruppbildningen. Aftonen kulinariskt och danskommer att vara spanskt inriktad, också sång och musik.